

AARON YE CHRIST

Exodus 28: 1-5; Leviticus 8:1-36; 9:7-24; Mme Hebrew 7:11-28; 8:1, 2

QYQHỌ UKPEP-ŊKPỌ 84

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Ke nta emi Enye onyū ekeme ndinyaña mmọ emi esañade ke Enye ekpere Abasi oyọhọ-oyọhọ, sia enye odude uwem ke nsinsi ndinam mkpe ubọk nnọ mmọ” (Mme Hebrew 7:25).

I Emek Aaron Ye Nditọ Iren Esie enim Ke Itie Oku

1. JEHOVAH owuk ete enam ndisana edisine ŋkpọ enim, emi owutde idaha mme oku ke ñkañ spirit, Exodus 28:1-5; Eriyarare 19:8
2. Uwa idiok-ido ada ọnọ ndinam Aaron ye nditọ iren esie esana ke abaña idaha oku, Leviticus 8:1-17; 2 Chronicles 5:11; Mme Hebrew 13:11-13
3. Edifọp uwa ada ọnọ ediyak mmọ nnọ Abasi nte edinem utebe uwa Jehovah, Leviticus 8:18-21; Exodus 29:18
4. Okukim erọñ eriyọhọ ubọk ye edidu mmọ usen itiaba ke ataya ada ọnọ ntọtuñọ ediyak idem mmọ nnọ ke abaña utom Abasi, Leviticus 8:22-36; Mme Hebrew 7:28

II Aaron Ye Nditọ-Iren Esie Etọñ Utom Mmọ Nte Mme Oku

5. Ewuk Aaron akwa oku ndinam uwa mbaña idem esie ye uwa ke abaña mbio obio nte ŋkpọ usio isop, Leviticus 9:6, 7; Mme Hebrew 7:26, 27
6. Mme uwa emi enye anamde nte ekewukde edi uwa usen- ubọk Leviticus 9:8-21, (ufañ 17); Exodus 29:38, 39; Mme Hebrew 7:27
7. Aaron ọdiọñ kpukpru owo; JEHOVAH owut idem; ikañ onyū edita edifọp uwa; ndien kpukpru owo efiori, Leviticus 9:6, 22-24

III Edomo Idaha Oku Aaron Ye Idaha Oku Christ

8. Mfọn-mma ikoduhe ke idaha oku Aaron, edi okodu ke idaha oku nte utọ Melchizedek esañade, Mme Hebrew 7:11; Psalm 110:4
9. Obufa idaha oku ọtọñ ke Christ emi okotode ke esien Judah, Mme Hebrew 7:12-14; Ñwed Mbon Rome 1:3, 4
10. Ekenim Oku emi, idighe ke item ibet obukidem, edi ekeda odudu nsinsi uwem enim, Mme Hebrew 7:15-17, 23, 24, 1-3
11. Ibet ikanamke baba ŋkpọ kiet ọfọn ama, edi edida idorenyin eke ọfọnde akan ndian anam, Mme Hebrew 7:18, 19, 25; Ñwed Mbon Rome 8:3, 4
12. Obufa idaha oku emi edi se ekeseñode ke uñwoñọ emi Abasi ke idemesie akanamde, Mme Hebrew 7:20-22; Psalm 110:4.

SE EKPEPDE EBAÑA

Editim Mme Oku Idem

Mme item emi ekenode Moses ke nde ke nde ebaña editim Aaron ye nditọ-iren idem nnọ idaha oku owut akwa idaha utom emi mme oku emi Abasi ekeyetde aran onim, ekedade. Ekedi utom mme oku ndida ke iso Abasi ke ibuo nditọ Israel. Mme edisine-ŋkpọ emi mmọ ekesineke ekedi mbiet idaha ke Spirit emi mme oku enyenede ndida man mmọ edot ke idaha utom oro. Mme uwa ye enọ ima esit emi mmọ ekedade eka ke itie uwa okpoho ekedi mbiet Iyip emi ekenyenede ndiduohọ ye eke usio isop ke abaña idem mmọ ye eke mbio obio; mme enọ ima-esit mmọ akada ọnọ edifen ke mme idiok-ŋkpọ, edinam asana ye ediyak idem mmọ nnọ Abasi emi Abasi ekebeñede onim tọñ ke ini ibet. Okposuk mme ŋkpọ emi ke idem mmọ mikenyeneke odudu ndinam mmọ emi esañade ekpere efọn ema (Mme Hebrew 10:1), edi ke abaña se mme ŋkpọ emi ekenyande ubọk ewut, ofuri ido ye usuñ ukpono ke ataya ikedighe mfọn-mma mbiet ŋkpọ ikpọñ-ikpọñ, edi ekedi ndutim eke ọfọnde ama man edi ŋkpọ ufak ọnọ nditọ Israel, onyū anam mmọ esaña ke iso Abasi ke edisana uwem ye ke edinen ido ke ofuri usen uwem mmọ, man mmọ edi akpan inyene enọ Abasi ye Obio oku ye edisana idut (Exodus 19:5, 6).

Enim Aaron Ke Akwa Oku

Edi Abasi ke Idemesie okonim Aaron ete edi akwa oku; ndien ubak edisine ŋkpọ esie ekedi mbana ikpanesit ubierikpe emi ekedade ata ediye gold ye awawa, ye purple ye ididuot ye eti edifiak linen enam esin ndiye itiat duopeba emi ekekapde enyiñ esien nditọ Israel duopeba. Ndien ke ini Aaron akade ndida ke iso Jehovah, enye ekenyene ndibiom mme enyiñ oro ke afara esie (Exodus 28:12). Edi ema eyom se ikekponde ikan edisine ŋkpọ emi eto Aaron. Ema ewet ete, “Ndien da Urim ye Thummim sin ke mbana-ikpanesit-ikpe; ndien mmọ eyedoro Aaron ke esit, ke ini enye odukde ke iso Jehovah, ndien Aaron edibiom ikpe nditọ Israel ke esit esie ke iso Jehovah kpukpru ini” (Exodus 28:30).

Unana Ukeme Mme Oku Ye Mbio Obio

Edi ediwak mme oku ema eduo ekpoñ akwa ikot emi ekekotde mmọ, ntre nko mbio obio ema eduoñ idiok-idiok ekpoñ se ikpenyenede mmọ kpa ke idak Ibet. Mmọ ema etim ekpeme ndinam enyoñ-enyoñ kpukpru se ekewetde ke ibet Moses, edi mmọ ikasañake nkpo ye akpaniko emi odude ke esit (Psalm 51:6), ndien ido edikpono Abasi mmọ ama akabare edi ukpok-ukpok. Okoto ke enyoñ-enyoñ edu ukpono emi Abasi ebe ke inua Isaiah anditiñ ntiñ-nnim-iko, asua onọ mmọ “Jehovah odoho, ete, uwak uwa mbufo ofon mi nso? Mmoyuhọ edifop uwa okukim, ye ikpoñ edisehe unam; iyip enañ, ye eke ndito eroñ, ye eke okpo eboto inyuñ inemke mi esit. Ke ini mbufo edide ndiwut mi idem mbufo, anie oyom emi ke ubok mbufo, ete edidigi okure mi? Mbufo ekuda aba uwa nsu edi; mmese incense ke nkpo mbubiam; kpa ntre ke nse ofiñ, ye Sabbath, ye edikot esop: nkwe nte nyode idiok ido ye ederi. Ukpōñ mi asasua mbufo ofiñ mbufo, ye ini esop mbufo: mmọ emekabare edobi mi; mmobiom mmọ tutu nkpa mba. Ndien ke ini mbufo emenerede ubok mbufo, ndip mbufo enyin mi: ndien nko ke ini mbufo ewakde ndibon akam, ami nkopke: iyip omoyohọ mbufo ke ubok” (Isaiah 1:11-15). Abasi ke eyo oro, kpa ke idem eyo emi, omoyom se ikande abiaña-abiaña edibak Abasi ye edinin ido Esie. Enye ama onọ ewuhọ ete, “Mbufo eyet idem enam esana; emen mme idiok ido mbufo ke enyin mi efep;” (Isaiah 1:16).

Kpukpru utom emi oku ekenyenede ndinam, ndiye edisine-nkpo emi edokde enọ mmọ, edifop uwa ke itie uwa, edifop incense ke itie uwa gold ye ata edisana ebiet emi akwa oku akam odukde ini kiet ke isua ye iyip eyen enañ emi enye awade ke abaña idem esie ye iyip eboto emi enye awade ke abaña mbio obio, kpukpru emi edi se ibet Moses eketemede; edi mmọ ekedi mbiet ye mbukpoñ nti nkpo emi edidide. Edi ke ini ndito Israel ema ekeduok nkukut ebaña Enye emi mbiet ye mbukpoñ nkpo akanyande ubok owut, mmọ ema eduok kpukpru nkpo. “Ke ini nkukut miduhe, obio etie otime-otime” (Mme Nke 29:18).

Idaha Christ Nte Oku

Kpa nte kpukpru se ekenamde ke ataya akanyande ubok owut Christ, kpa ntre nko ke mme anditiñ ntiñ-nnim-iko eketiñ nkpo ebaña enye. Moses ama etiñ ntiñ-nnim-iko abaña Christ nte akwa Anditiñ ntiñ-nnim-iko emi edidide onọ ndito Israel ke ini enye odohode ete; “Jehovah Abasi fo eyenam prophet eke edibietde mi, adaha ada ke otu fo onọ fi: enye ke mbufo edikop eno” (Deuteronomy 18:15). Enye nte Edidem ke ebekpo David ke Jeremiah anditiñ ntiñ-nnim-iko okowut ke ini enye ewetde ete: “Jehovah odoho, ete, Sese, usen ke edi eke ndinamde ndinen Nsehe otibe onọ David, ndien edidem kiet eyeda ubon, onyuñ okut unen, onyuñ anam edinen ikpe ke ison” (Jeremiah 23:5). Andiwet Psalm David onyuñ ewet abaña Enye nte Akwa Oku eke idaha Esie okpuhore, “Jehovah omofiwofon, idinyuñ ituaha mkpofio, afo edi nsinsi oku, nte utọ Melchizedek asañade (Psalm 110:4). Ke ntre, ema etiñ enim ete ke Jesus eyedi nte **Anditiñ ntiñ-nnim-iko, Oku ye Edidem**. Ke ini utom Esie ke isua ita ye ofiñ itiokiet, emi Enye ekekpepe mme owo nkpo, Enye ama anam idaha utom Esie nte Anditiñ-ntiñ-nnim-iko, ke edidok ye edidik Esie ke Ataya emi mmidaha ubok inam, Enye akabare edi Akwa Oku, emi Enye odude do ndikpe ubok nno nnyin idaha emi. Ndien ke ini Enye edifiakde edi ndikpe ikpe nno mme idut, “Jehovah eyedi edidem ofuri ison emi” (Zechariah 14:9).

Oku Nte Utọ Melchizedek Asañade

Paul Apostle otim anam anwaña nnyin se idaha Christ nte Akwa Oku oworo “nte utọ Melchizedek asañade” (Mme Hebrew 7:1-28). Melchizedek, oku Abasi Ibom emi okobode Abraham oyohọ ubak duop, ama okpon akan Abraham ete mbuqidem, onyuñ okpon akan idaha mme oku Levi emi ubon Abraham ekedade. “Edi edieke mfonmma okpotode ke idaha oku Levi (koro ekeno mbio obio ibet ke idak idaha oku oro), ekpenam didie eyom oku efen adaha ada nte utọ Melchizedek asañade, ekukom enye nte utọ Aaron asañade?” (Mme Hebrew 7:11). Idaha oku Aaron ikofonke ima. Aaron ye ubon esie nte owo ekenyene ndikpa, ekenyuñ edi mbukpoñ ata Akwa Oku “emi midaha item ibet obukidem inim Enye nte oku, edi edade odudu uwem eke midikemeke ndibiara, enim Enye” (Mme Hebrew 7:16). Nte Obufo Ediomu odukde edi ye nte Akani Ediomu ebede efep (Mme Hebrew 8:13). Ata Akwa Oku nnyin mfin emi okpon akan kpukpru idaha akwa oku Aaron, emi nko ema ekebe efep sia ekedide mbiet ye mbukpoñ nkpo. Ntre ifet iduhe aba ke ufok Abasi ekededi ino mme owo eke enyenede ndikpa ndida idaha oku. Mme ufok Abasi emi esuk ekade iso ndinyene mme oku ke ido obukidem, edi mmọ emi ebiate inwañ-inwañ edikpep emi otode Iko Abasi emi enyenede odudu. Christ edi Akwa Oku nnyin, emi “ke adañemi ekedide nte Akwa Oku emi adade nti nkpo eke ediworode edi, Enye asaña ebe Ataya eke okponde akan oro onyuñ ofonde akan, eke midaha ubok inam, oro edi Ataya eke midige eke ererimbot emi; enye inyuñ idaha iyip eboto ye enañ isaña ibe iduk, edi ada iyip Esiemọ oduk ke Edisana Ebiet ini kiet kpot, ke Enye ama okobọ nsinsi ufak onọ owo. (Mme Hebrew 9:11, 12). “Ke ntak emi Enye onyuñ ekeme ndinyaña mmọ emi esañade ke Enye ekpere Abasi oyohọ-oyohọ, sia enye odude uwem ke nsinsi ndinam mkpe-ubok nno mmọ” (Mme Hebrew 7:25).

Ini kiet ke isua ke Usen Usio-isop, akwa oku ekenyene ndibe nduk ye iyip eboto ke Ata Edisana Ebiet ke ibuot mbio-obio emi edade nsan-nsan enuk ibuot ekpono Abasi mmọ enyuñ ebetde akwa oku oworo edi. Ke ntre, Akwa Oku nnyin ama ebe oduk ke Edisana Ndisana ini kiet kpot idighe ye iyip enañ mme eke eboto, edi ye oson-urua Iyip Esie, man ada anam mkpe-ubok abaña nnyin; adañemi nnyin, emi idide mbet Esie ke akpaniko ke ibebet ye idara

usọp-usọp editọnọ nta ndi Esie. Enye eyewara ndikpọn ebekpo mkpe-ubọk Esie, onyūn afiak edi ke ererimbot man edida Nwan-Ndọ Esie emi etiede ebet Enye.

MME MBUME

13. Ke nso nta ke ekenim mme oku ke Akani Ediomini?
14. Nso ekedi mme utom mmọ ke abañā ido ukpono Abasi ke Ataya?
15. Nte ediwot enañ ke abañā ndinam Aaron asana ekedi ido, mme ema enam enye asana?
16. Nta emi Abasi ekesinde mme edifọp uwa ye mme edinim esop ke ini Isaiah? (Isaiah 1:11-15).
17. Nso idaha utom ita ke ekenim Christ ete edinam ọyọhọ? Tiñ nte mmọ ekeyọhọde.
18. Ke nso usuñ ye ke ini ewe ke Enye akada idaha Akwa Oku?
19. Ke nso usuñ ke idaha oku Christ ọkpuhọre ye eke Aaron?
20. Ke ini Christ edikpọnde ebekpo mkpe-ubọk Esie, nso idaha utom ke Enye edida?